

”Eihän se ole kuin kysyä”

Erityisen ajankohtaista Amiksessa -tapahtuma
21.10.2022

Tapahtuman järjestävät; Ammattiopisto Luovi, Oulun Palvelualan Opisto,
Koulutuskuntayhtymä OSAO, Suomen Diakoniaopisto ja Oulun kaupunki

pp.kk.vvvv / Etunimi Sukunimi
Tähän esityksen nimi

Ohjelma

Klo.8.15 Tervetulosanat/ Merja Peteri, koulutusjohtaja, Ammattiopisto Luovi Oulu

Klo.8.30 Erityinen tuki – vaativa erityinen tuki/ Riina Karvonen, opiskelija-asiain päällikkö, Ammattiopisto Luovi

Klo. 9.10 Mikä meitä säätelee? / Seija Iwendorff, suunnittelupäällikkö, OSAO

Tauko (noin klo 9.30)

Klo.9.40 Mitä on erityinen ja vaativa erityinen tuki opiskelijan arjessa? / Luovi, OPAO, OSAO, SDO

Klo. 10.40 Eihän se ole kuin kysyä – kysymyksiä ja keskustelua yhteistyötarpeista

Mikä meitä säätelee?

Erityisen ajankohtaista amiksessa 21.10.2022

suunnittelupäällikkö Seija Iwendorff

seija.iwendorff@osao.fi

Säätely 2. asteen ammatillisissa oppilaitoksissa

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017

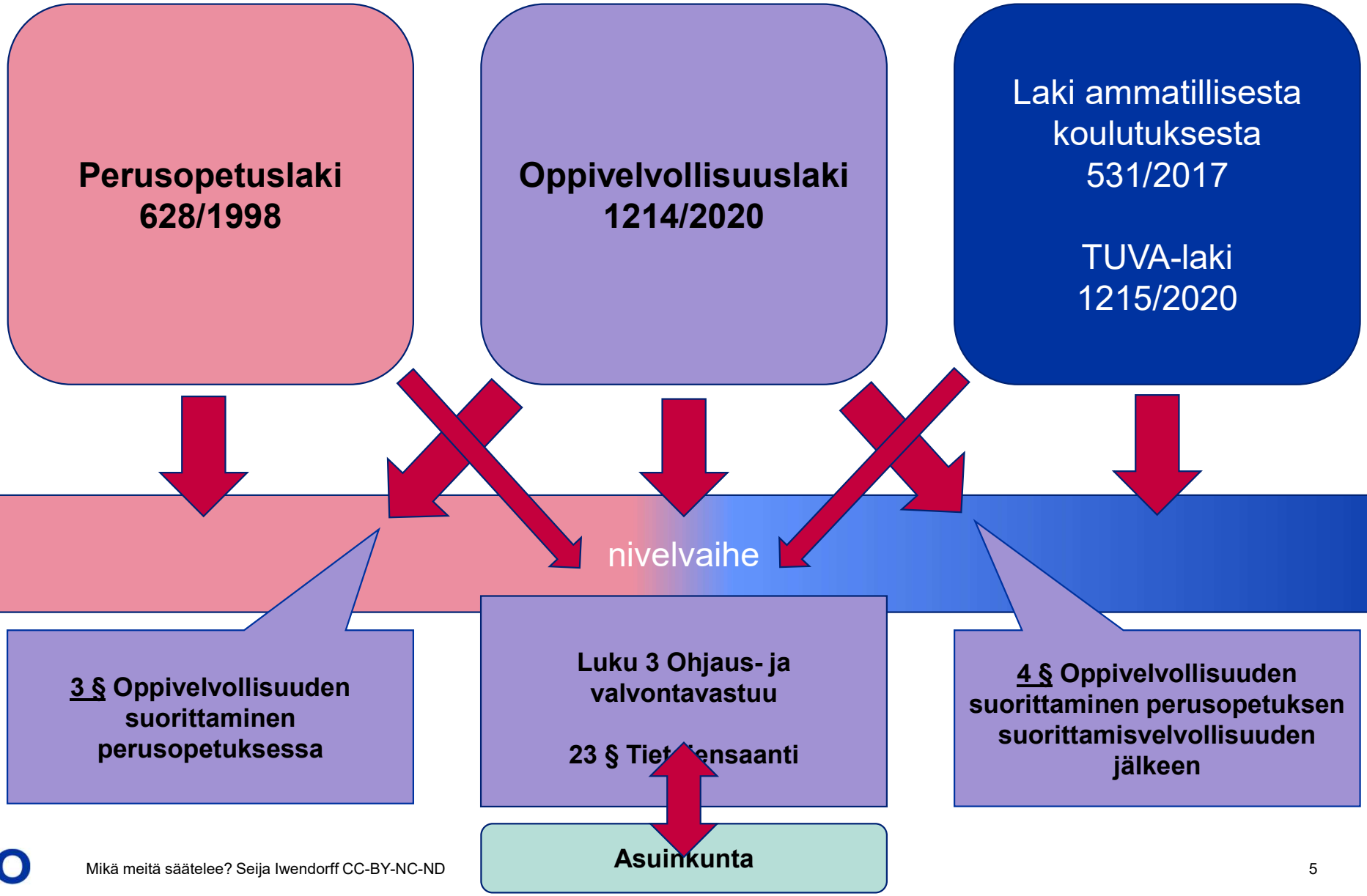
Oppivelvollisuuslaki 1214/2020

Laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta 1215/2020

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

- näihin kaikkiin tuli muutoksia 1.8.2022 alkaen
- (lisäksi noin 60 muuta lakia, asetusta ja määräystä joiden mukaan amiksissa tulee toimia)
- Huomaa! vastaavat muutokset tehtiin myös Perusopetuslakiin sekä Lukiolakiin – säätelevät perusopetusta ja lukiota

Oppivelvollisuuslain muutokset 1.8.2022 alkaen

3 § Oppivelvollisuuden suorittaminen perusopetuksessa → säädetään perusopetuslain 26 §:ssä, säätelee perusopetusta

4 § Oppivelvollisuuden suorittaminen perusopetuksen suorittamisvelvollisuuden jälkeen → säätelee 2. astetta

Tekstitarkennuksia ja täsmennyksiä mm. 5 §, 7 §, 13 § (eronneeksi katsominen), 15 ja 15a § (opiskelupaikan osoittaminen), 16 § ja 17 § (maksuttomuus ja maksuttomuuden laajuus), 19 § ja 20 § (erityinen majoituskorvaus)

Oppivelvollisuuslain muutokset 1.8.2022 alkaen, jatkuu

Tietojensaanti (23 §) (...oppivelvollisen siirtyessä...)

- aikaisemman koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä viipymättä toimitettava **oppivelvollisen koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot** uudelle koulutuksen järjestäjälle
- koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä toimitettava **asuinkunnalle** ohjaus- ja valvontavastuun toteuttamiseksi sekä opiskelupaikan osoittamiseksi välttämättömät tiedot.
- vastaavat tiedot on annettava myös uuden koulutuksen järjestäjän tai asuinkunnan pyynnöstä.
- lisäksi **rehtorilla ja oppivelvollisen opetukseen osallistuvalla opettajalla** on oppivelvollisuuskoulutuksessa oikeus salassapitosäännösten estämättä saada oppivelvollisen **koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot opiskelijahuoltotyöhön osallistuvilta.**
- **asuinkunnassa oppivelvollisuuden ohjaus- ja valvontavastuuta hoitavalla** on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada ohjaus- ja valvontavastuun toteuttamiseksi sekä opiskelupaikan osoittamiseksi **välttämättömät tiedot opiskelijahuoltotyöhön osallistuvilta.**

Oppivelvollisuuslain muutokset 1.8.2022 alkaen, jatkuu

Perusopetuksen järjestäjän on toimitettava uudelle koulutuksen järjestäjälle perusopetuslain 17 §:n mukainen **perusopetuksen päättyessä voimassa oleva päätös erityisestä tuesta** ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 67 §:n 3 momentissa ja tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 22 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Päätös on toimitettava myös koulutuksen järjestäjän pyynnöstä. (23 §, 5.mom.)

(HE: Lähtökohtaisesti perusopetuksen järjestäjä toimittaisi 5 momentissa tarkoitettut tiedot pyytämättä oppivelvollisen siirtyessä uuden koulutuksen järjestäjän opiskelijaksi. ...Jos oppivelvollinen opiskelija on ennen ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen tai TUVa-koulutuksen aloittamista osallistunut muuhun perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen, tiedot voitaisiin toimittaa pääsääntöisesti vain koulutuksen järjestäjän pyynnöstä...)

AKL 67.3§: Koulutuksen järjestäjän tulee arvioida opiskelijan erityisen tuen tarve opiskelijan aloittaessa opiskelun ja opintojen aikana tuen tarpeen ilmetessä. ...koulutuksen järjestäjän on selvitettävä ja **arvioitava opiskelijan erityisen tuen tarve perusopetuksen aikana tehdyn erityisen tuen päätöksen pohjalta.**

Mitä ovat välttämättömät tiedot?

Koulutuksen järjestämisen kannalta? (toinen järjestäjä, opiskeluhoolto)

Ohjaus- ja valvontavastuun toteuttamiseksi sekä opiskelupaikan osoittamiseksi? (kuntavalvoja, koulutuksen järjestäjä, opiskeluhoolto)

Aina harkintaa perustuva ratkaisu. Ei ole olemassa mitään listaa tai luetteloa tiedoista, jotka luovutettava (pl. Erityisen tuen päätöksen tiedot).

Mieti, miten opiskelijan opinpolku onnistuisi tai etenisi ilman tätä tietoa? Jos ei onnistuisi eikä etenisi, tieto on välttämätön.

HUOM! Opiskeluhoitolain 23 § mukaan salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoollon jatkuvuuden kannalta, luovutetaan vain asiaomaisen suostumuksella.

Oppilas, jolla tuen tarvetta...

- **Yhteistyö** ammattiopiston kanssa jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa
- Koulutukseen tutustuminen oppilaitoksessa, myös työpaikoilla (TET), otetaan selvää, mitä ammatissa oikeasti tehdään (OSAOfube ym.), NOPO-opotoiminta, ...
- Ammatti johon voisi kuvitella haluavansa... löytyykö vahvuuksien tai harrastuneisuuden kautta?
- **Siirtotiedot perusopetuksesta erittäin tervetulleita, tärkeitä, odotettuja ja opiskelijan parhaaksi.** Jos esimerkiksi NMI-Digilukiseula (tai vastaava, esim YKÄ) on tehty jo perusopetuksessa, olisi hyvä saada ainakin sen testituloksesta tietoa, **onko tarvetta tarkastella lukemisen ja kirjoittamisen haasteita tarkemmin tai millaiset tukitoimet ovat toimineet.**

Jatkuu..

- **Tuen tarve ei yleensä häviä peruskoulun yhdeksännen ja toisen asteen 1. syksyn välillä** (paitsi jos ei ole kyseessä laiskuus ja motivaatio-ongelma tai henkilökemiat).
- Jos peruskoulu on mennyt enemmän tai vähemmän hengailleamalla, amiksesta ei saa tutkintoa opiskelematta/osaamatta. Ei riitä, että on paikalla, vaan täytyy **oppia ja osoittaa osaamisensa, opintojen tulee edetä.**
- Tutkinnon osien suorittaminen, jos koko tutkinto liian haasteellinen. Pienin askelin tavoitteeseen.
- **Jos opiskelu ei onnistu tai ala tuntuu väärältä, se ei ole katastrofi.** Tarvitaan aikaa... sietämistä ja sinnikkyyttä...mahdollisuus itselle ammattiin kasvuun. Kaikki ei heti tunnu hyvältä ja ihanalta. Ei anneta periksi ensimmäisen huonon päivän jälkeen. Kaikki opiskeltavat asiat eivät ole mukavia (vai onko kyse asennoitumisesta?).
- **Sisäinen siirtyminen Ei ole automaatti eikä ohituskaista!** Hakijaa kannattaa ohjata hakeutumaan alalle, joka oikeasti kiinnostaa. Sisäisessä siirtymisessäkin pitää täyttää alan hakukriteerit ja läpäistä mahdolliset pääsy- ja soveltuvuuskokeet. Tätäkin toteutetaan ohjaten, henkilökohtaistaen ja yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Harkintaan perustuva valinta, yksilöllistetty äi + ma,

- Harkintaan perustuvassa valinnassa arvioimme hakijan koulutustarpeen ja edellytykset suoriutua opinnoista
- Pitää olla syy (oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt, puuttuva koulutodistus, ulkomaalainen todistus, puutteellinen kielitaito tai yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa)
- **Toivomme, ettei yksilöllistystä (matikka, äidinkieli) pureta sen takia, että olisi helpompi päästä amikseen.** Hakeutumisen lakimuutos on juuri sen takia tehty, että opiskelijat ohjautuisivat sellaisiin opintoihin, joissa heillä on mahdollisuus saada tarvittava tuki. (Harkinnanvaraisen haun liitteet ja lisätiedot! Turvaposti)
- **Käytössä myös jatkuvan haun kautta hakeutuviin.** Jos emme pysty tarjoamaan yhteisvalinnan harkinnanvaraisesti hakevalle opiskelijalle tarvittavaa tukea, ei tukirakenne parane mitenkään, jos hän hakee seuraavaksi meille jatkuvan haun kautta.
- **Oppimisvalmiuksia mittaava koe** (jos sitä käytetään) koskee vain ammatillista koulutusta. Kokeeseen osallistuminen on vapaaehtoista. Jos koulutukseen on **pääsy- tai soveltuvuuskoe**, siihen on osallistuttava, että voi tulla valituksi.
- <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/hakeminen-harkinnanvaraisen-valinnan-kautta>

Kehitystarpeita?

Miten meidän kunnassa toimitaan?

Saattaen vaihtaminen?

Auttaako VALPAS?

Ammattiopisto Luovi ja vaativa erityinen tuki

Etusivu Tutustu ja hae Luoviin ▼ Opiskelen Luovissa ▼ Luovi kumppanina ▼ Töihin Luoviin ▼ Ota yhteyttä ▼

FI ▼ 🔍

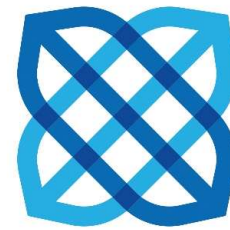
Tervetuloa Luoviin!

Ammattiopisto Luovi on ammatillinen erityisoppilaitos. Järjestämme koulutusta vaativaa erityistä tukea opinnoissaan tarvitseville. Toimimme yli 20 paikkakunnalla ympäri Suomen. Tutustu koulutuksiimme ja löydä oma väyläsi työhön ja hyvään elämään.

Mitä vaativa erityinen tuki on ja mitä se tarkoittaa opiskelijan arjessa? Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien joukosta löytyy monenlaisia tarinoita.

[Luovin opiskelupaikkakuntien omilta sivuilta](#) löydät koulutustarjonnan ja palvelumme opiskelijoille.

OPAO

ERITYINEN TUKI OULUN PALVELUALAN OPISTOSSA

ERITYINEN TUKI OPINTOJEN ALUSSA

- Erityisen tuen tarpeet huomioidaan heti opintojen alkuvaiheessa
    - HOKS viikot ensimmäisten kouluviikkojen aikana, jolloin erityisopettajat ovat uusien ryhmien mukana havainnoimassa heidän työskentelyään
  - Yhteistyö perusopetuksen kanssa opintojen alussa, esim. ETS:n laadinnassa perusopetuksen erityisopettaja on tarvittaessa mukana
  - Kartoitetaan erityisen tuen tarve ja suunnitellaan tukitoimet (ETS)
-

ERITYINEN TUKI OPINTOJEN AIKANA

- Opiskelijalähtöiset yksilölliset opintopolut
- Käytännönläheinen opettaminen
- Yksilölliset tukitoimet esim. selkokieline oppimateriaali, pienryhmätyöskentely, moniammatillinen yhteistyö

ERITYINEN TUKI OPINTOJEN AIKANA

- Ohjaajat opiskelijoiden tukena
- Tuuppaamo, jossa opiskelijat voivat tehdä rästitehtäviä tai käytännön töiden harjoittelua opettajan ja ohjaajan tukemana
- Tuettu työelämässä oppiminen

ERITYINEN TUKI OPINTOJEN PÄÄTTÖVAIHEESSA

- Tuetaan opiskelijan työllistymistä
- Tuetaan jatko-opintoihin siirtymisessä
- Jos opiskelijalla ei jatkosuunnitelmaa
  - Saattaen vaihdetaan esim. ohjaamoon

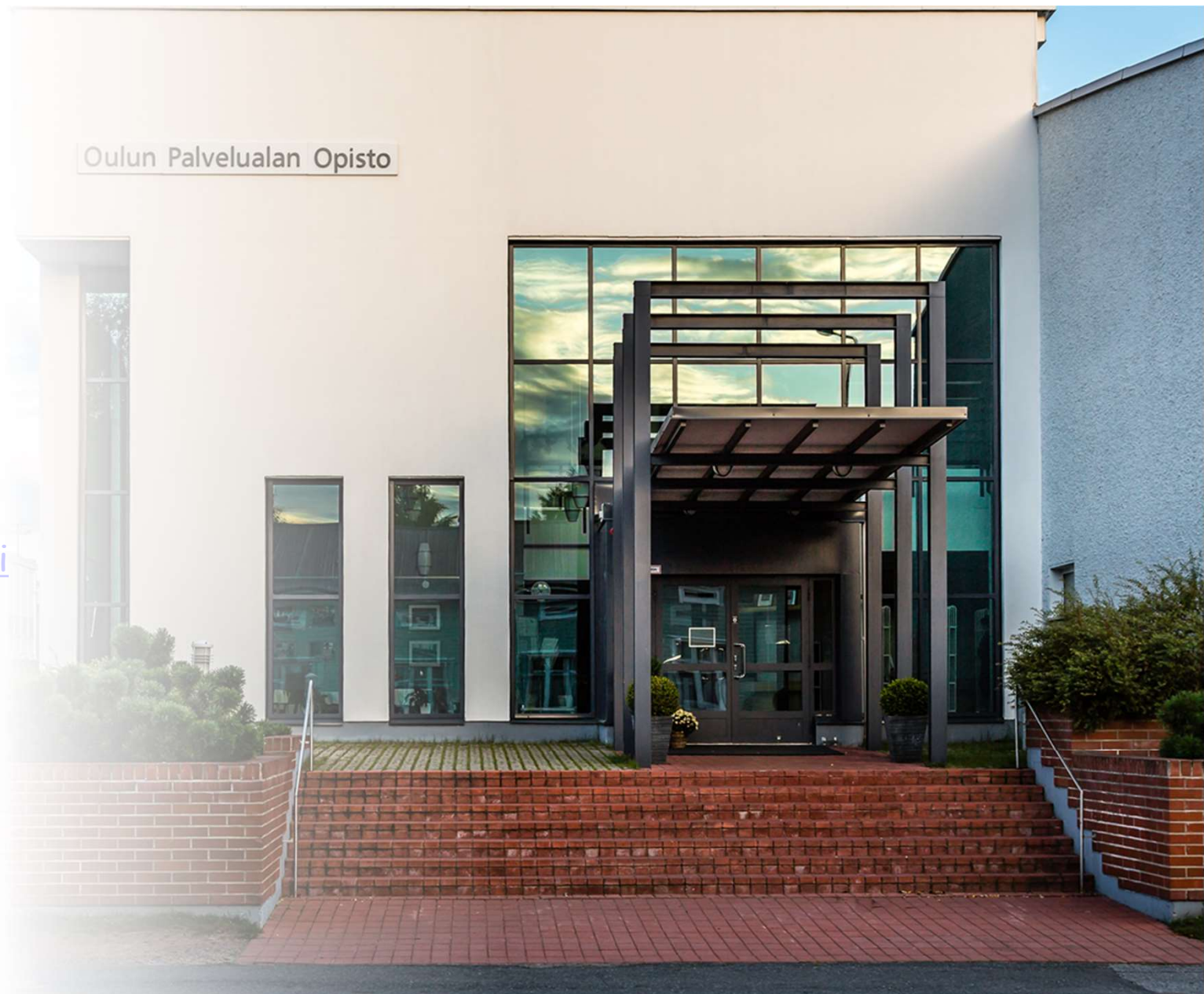
OPIKELIJOIDEN KOMMENTTEJA

- "Kodinomainen oppilaitos, tänne on helppo ja turvallinen tulla opiskelemaan"
- "Opettaja on aidosti kiinnostunut minun opiskelustani"
- "Opettajaa on helppo lähestyä"
- "On mukava olla täällä, kun on niin rauhallista"
- "Viihtyisä ja kiva koulu kaikin puolin! Iso plussa ruokalalle ja oppilaat on ihanan monipuolisesti valittu!"
- "Sujuva pääsy koulutukseen, hyvä opetuksen taso, apua sai, kun sitä tarvitsi."
- "Kävin OPAO:lla sattumalta. Henkilökunta on mahtavaa, joten opiskelemaan hakiessani OPAO oli ainoa vaihtoehto. Keittäjä esimerkiksi kyseli kuulumisia ja tarjosi kahvit"
- "Halusin kiittää, että teette tärkeää työtä opiskelijoiden kohdalla, jotka kokeilee siipiään monessa paikkaa ja saattavat olla paniikissa tulevasta ja siitä, löytyykö sitä omaa paikkaa koskaan."

"Niin pientä
kysymystä ei
olekaan, ettei
sitä voisi kysyä"

leenamaria.paakkonen@opao.fi

sari.kotila@opao.fi

OSAO

Erityistä amiksesta

Pirjo Hiltunen ja Ritva Marttila-Vesalainen

Perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tuki

Yleinen
tuki

Tuki
Ohjaus ja tuki

Tehostettu
tuki

Eriytynen tuki

Eriytynen
tuki

Vaativa
eriytyinen tuki

AMMATTIOPISTO

LUOVI

Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen on prosessi, jossa opiskelijalle suunnitellaan ja toteutetaan hänen tarpeitaan vastaava yksilöllinen osaamispolku, joka edistää opiskelijan työllistymistä tai jatko-opintoihin sijoittumista

Tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen suunnittelu

Pedagogiset tukimuodot

Mitä erityisen tuen opiskelijalta odotetaan?

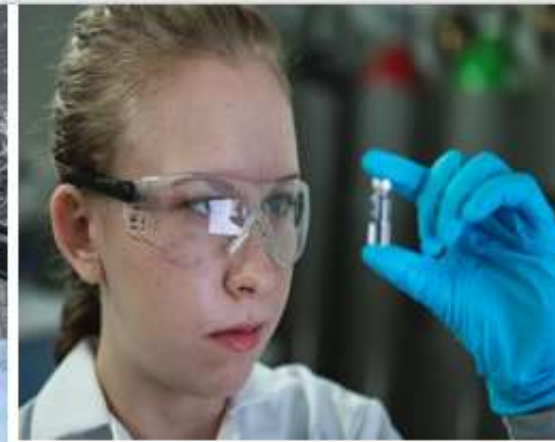
Tuen tarpeen tunnistaminen ja tuen suunnittelu

Rakennetaan opiskelijan vahvuksille ja tunnistetaan tuen tarve hyödyntäen perusopetuksesta saatuja siirtotietoja.

Tuetaan opiskelijan motivaatiota ja tähdätään työllistymiseen tai jatko-opintoihin – opiskelijan oma tavoite tärkeä!

Käytetään sellaisia tukitoimia, jotka ovat aikaisemminkin auttaneet. Suunnitellaan opiskelu- ja opetusjärjestelyt yksilöllisesti, monipuolisesti, ennakoivasti, oikea-aikaisesti, joustavasti.

Työotteena yhteistyö, ratkaisukeskeisyys, positiivisuus ja aito kiinnostus!

Mitä erityisen tuen opiskelijalta odotetaan?

- toimintakykyä ja sopeutumista vaihtuvissa oppimisympäristöissä ja opiskeluryhmissä
- oma-aloitteisuutta ja vastuunottoa omasta opiskelusta, opiskelu- ja työvälineistä sekä aikataulujen noudattamista
- liikkumista itsenäisesti oppimisympäristöjen välillä ja
- motivaatiota!

Tuki suunnitellaan ja rakennetaan opiskelijan vahvuuksille hänen tarpeidensa mukaan. Tuki on osaaikaista, esim. osa oppitunneista vaihtuvissa pienryhmässä tai erityisopettaja mukana oppitunnilla samanaikaisopettajana. Aloilla työskentelee myös ammatillisia ohjaajia.

Erityisopettajan/-opetusvastaavan rooli on konsultatiivinen tuen suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Jokainen opettaja toimii erityisen tuen toteuttajana.

Pedagoginen tuki OSAOssa

Pedagoginen tuki OSAossa

- Yksilöllinen ohjaus tai tuki
- Pienryhmäopetus tai -ohjaus
- Samanaikaisopetus tai -ohjaus
- Oppipajatoiminta
- Opintojen keventäminen
- Yksilölliset oppimisympäristöt, tehtävät ja työskentelyajat
- Laajennettu työpaikalla oppiminen
- Itsenäinen opiskelu
- Ohjaajan tuki
- Tuki osaamisen osoittamiseen (näytöt)
- Arvioinnin mukauttaminen
- Poikkeaminen
- OPVA
- Opiskeluhuollon palvelut, yhteistyö

Asenne

- Onnistumisprosentti
- 100% * voin
  - 90% * tiedän että pystyn
  - 80% * aion yrittää
  - 70% * luulen voivani
  - 60% * yritän
  - 50% * luulen että voisin
  - 40% * haluan
  - 30% * toivoisin pystyväni
  - 20% * en tiedä miten
  - 10% * en voi
  - 0% * en aio

Erinomainisuus ei ole taito,
se on asenne

- Ralph Marston

OSAO

Kiitos

<https://www.osao.fi/opiskelen-osaossa/tuki-opiskelussa-ja-elamassa/erityinen-tuki/>

osao.fi

Erityinen tuki Suomen Diakoniaopistossa

Sosiaali- ja
terveysalan pt

Lähihoitaja

Kasvatus- ja
ohjausalan pt

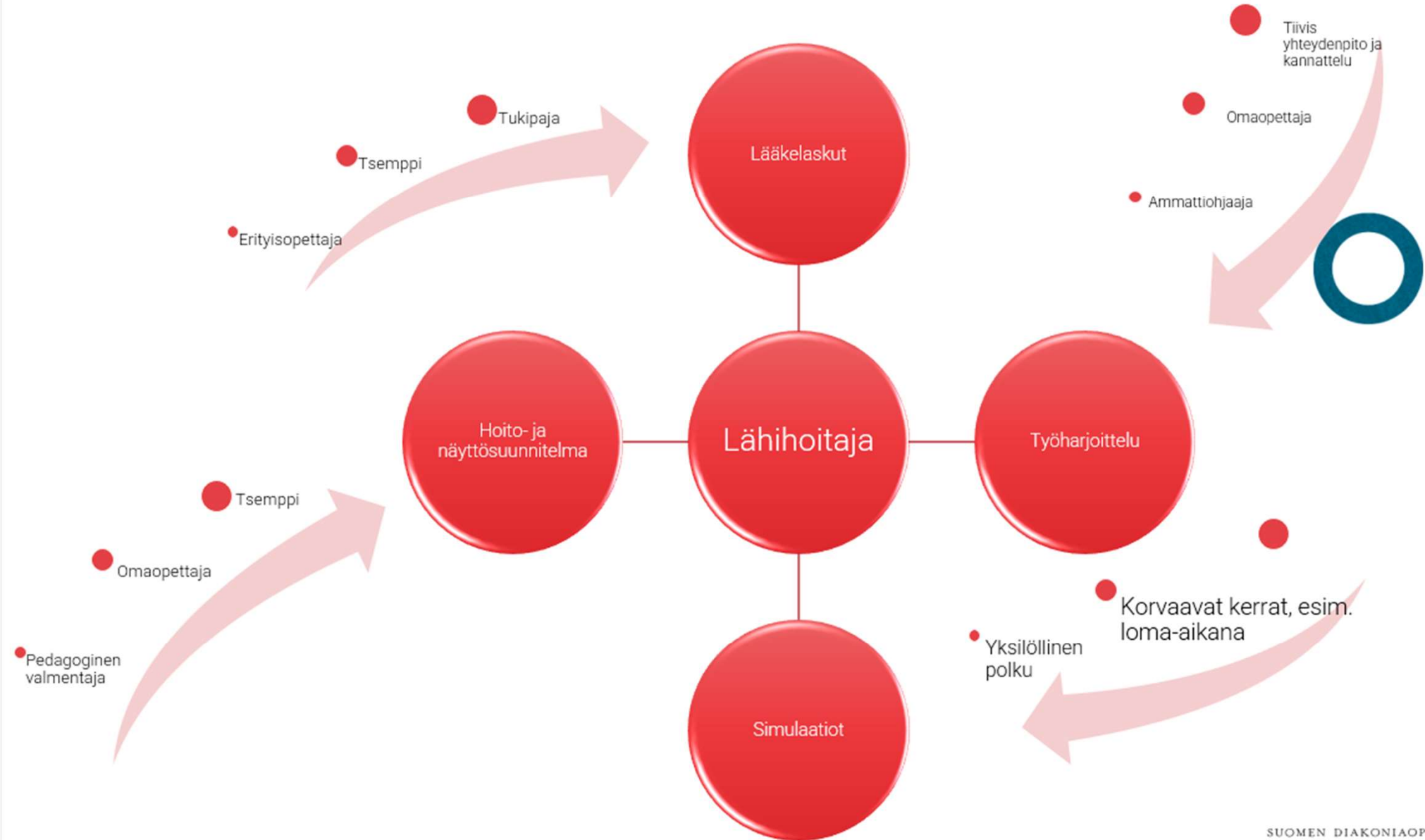
Lastenohjaaja

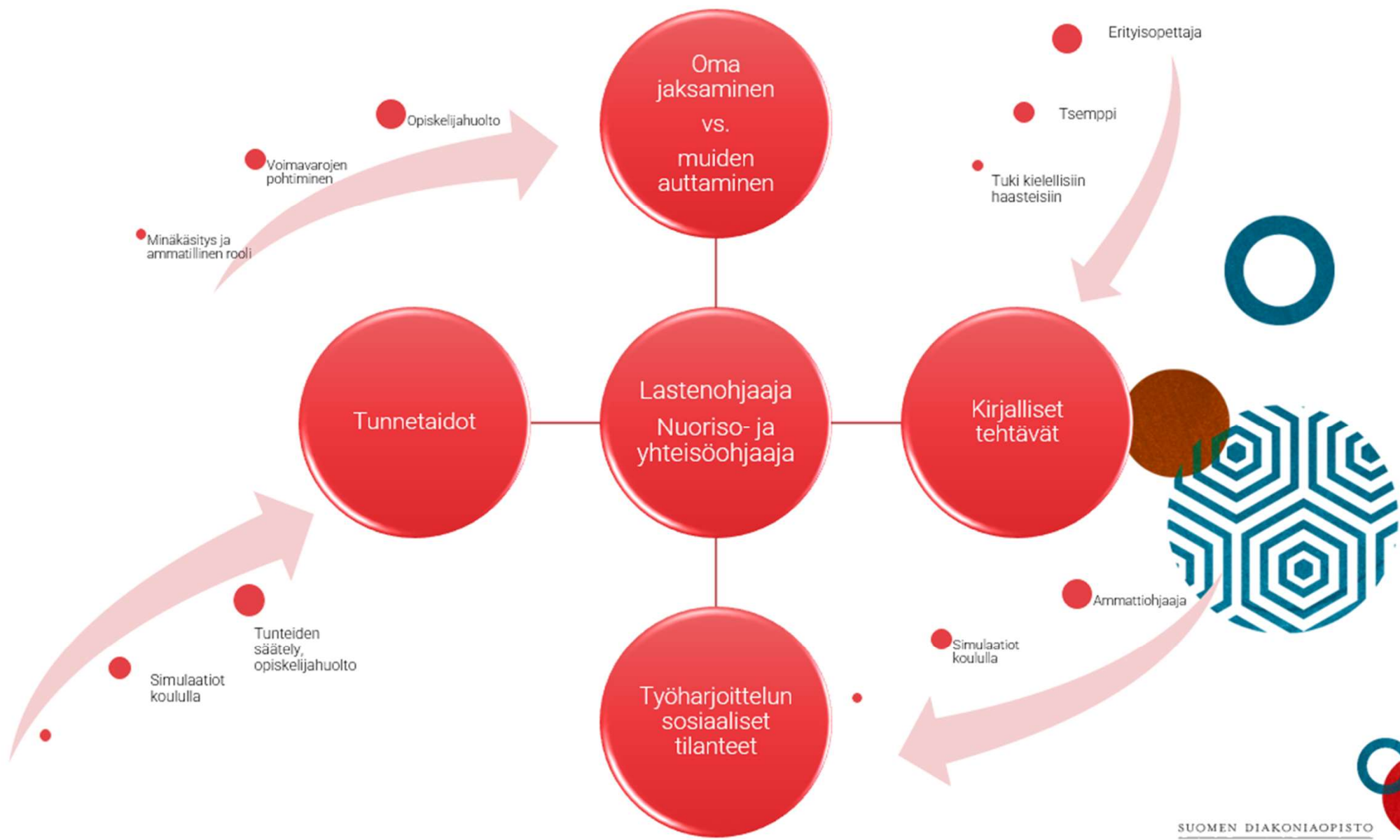
Nuoriso- ja
yhteisöohjaaja

Tutkintoon
valmentava

TUVA-koulutus

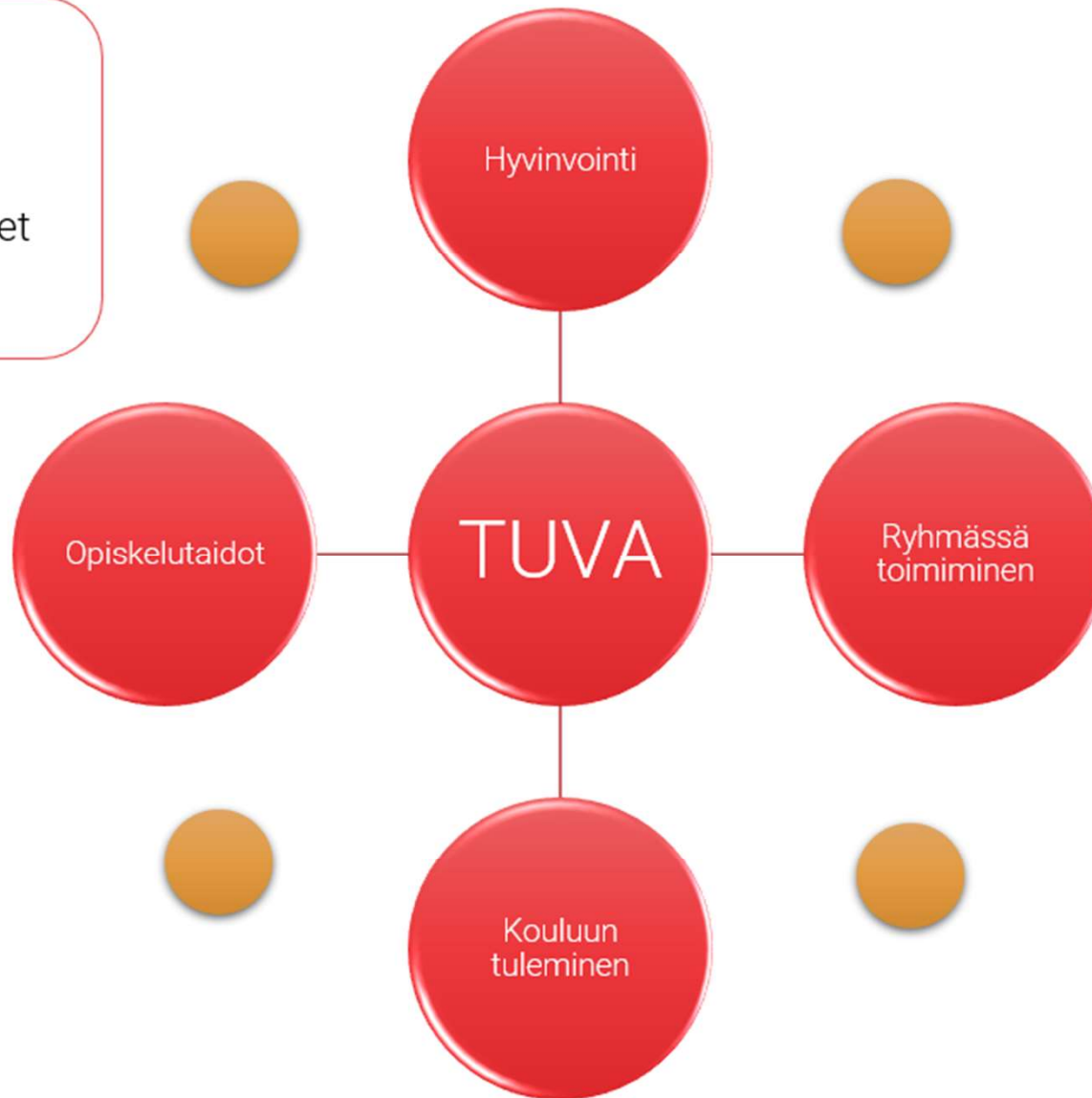

Erityisopettajan tuki:

- Tuki tunneilla
- Oppimisen kartoitukset

Tuki

- ryhmytymiseen:
- Oppilashuollon henkilökunta
  - Ryhmän vaihtuvuus

Moniammatillinen yhteistyö:

- Omaopettaja
- Erityisopettaja
- Muu hlökunta
- Tukihenkilöt

Kerron mielelläni lisää...

Eeva-Liisa Heikkilä

eeva-liisa.heikkila@sdo.fi

P. 050 312 5661

”Eihän se ole kuin kysyä”

Aikaa kysymyksille ja yhteistyötoiveille

pp.kk.vvvv / Etunimi Sukunimi
Tähän esityksen nimi

Ajankohtaista Amiksessa 9.12.2022

Seuraava Ajankohtaista Amiksessa-tapahtuma järjestetään perjantaina 9.12.2022 OSAOn Kaukovainion kampuksella, Kotkantie 2 auditoriossa. Tapahtuma järjestetään OSAOn, Ammattiopisto Luovin, Oulun Palvelualan Opiston, Suomen Diakoniaopiston ja PSK Aikuisopiston yhteistyössä.

Aamupäivän osuuteen voit osallistua myös Teamsin välityksellä, jolloin ilmoittautumista ei tarvita. Tarjoilujen järjestämisen vuoksi paikan päälle tulevien tulee ilmoittautua viimeistään 25.11.2022.

Lue lisää ja ilmoittaudu mukaan;

<https://www.osao.fi/tietoa-hakemisesta/opoille-ja-huoltajille/ajankohtaista-amiksessa/>

pp.kk.vvvv / Etunimi Sukunimi

Tähän esityksen nimi